

Forfatters Bog, »Bismarck, Wagner und Rodbertus«, er, som tidligere anført i »Nationaløkonomisk Tidsskrift«, et maadeligt, tildels barnagtigt Værk. Men deraf følger ikke, at Wirths Kritik af Wagners Udgivervirksomhed i Broschuren »Der drohende Untergang des Nachlasses von Rodbertus-Jagetzow« (1884) fortjener en saadan haanlig Affærdigelse som den, Wagner gør den til Genstand for. Heller ikke faar man Indtrykket af, at Wagners Optræden lige overfor andre Modstandere er berettiget, navnlig ikke lige overfor Dr. Quark (»das Problem des Nachlasses von Rodbertus«, en Artikel i »Monatsschrift für christliche Socialreform«, 1884), tildels ogsaa M. Schippel. Wagner indlader sig nemlig slet ikke paa nogen egenlig Imødegaaelse af sine Modstandere; han haaner dem blot og underlægger deres Kritik lave, egennyttige Motiver. Men det er næppe den heldigste Art Forsvar.

H. Wagener, aus Rodbertus's Nachlass. Herausgegeben und mit einen Nachwort versehen. Minden, J. J. C. Bruns Verlag. 1886. (58 S.). (Mk. 1,60).

Gehejmerraad Wagener har her udgivet dels nogle Breve til ham fra Rodbertus, dels nogle Kommentarer, som Rodbertus knyttede til det »socialt-konservative Program«, Wagener var med til at foreslaa i Begyndelsen af Halvfjerds-erne. Noget nyt erfarer man ikke; men den store Interesse, der knytter sig til Rodbertus's Navn, har bevæget W. til at udgive disse Smaabidrag.

A. de Foville, le morcellement. Paris, Guillaumin & Cie. 1885. (283 S.)

Den ansete Chef for det franske Finansministeriums statistiske Bureau, der allerede ved sit Værk: la transformation des moyens de transport et ses consequences économiques et sociales, erhvervede sig et betydeligt Navn som Statistiker, har nu erhvervet sig yderligere Fortjenester

ved ovennævnte Bidrag til den økonomiske og statistiske Literatur vedrørende Grundejendommen. Han mener i dette Værk at have spurgt den franske Statistik om alt det, som den i den paagældende Sag overhovedet kan svare paa; forresten indeholder Værket ogsaa til Sammenligning lidt Statistik fra andre Lande, især naturligvis England — i Jorddelings-Spørgsmaalet som bekendt Frankrigs Kontrast. Foville indrømmer naturligvis, at der klæber Fejl ved de franske Tilstande; men i det Hele taget er han dem gunstigt stemt: han mener, at Jorddelingens Omsiggriben i Frankrig aldeles ikke hidtil har antaget foruroligende Dimensioner; tværtimod har man hidtil kun haft Anledning til at ønske, af økonomiske og sociale Grunde, at Delingen bliver ved. — Fovilles Værk er at anbefale alle dem, der beskæftiger sig med det paagældende Spørgsmaal.

A. Sartorius v. Waltershausen, Die nordamerikanischen Gewerkschaften unter dem Einfluss der fortschreitendem Productionstechnik. Berlin, Hermann Bahr. 1886. (352 S.)

Et meget lærerigt Værk over de nordamerikanske Fagforeninger. Det første Afsnit giver en Oversigt over deres Historie indtil 1886 og dvæler særligt ved »den formentlige Løsning af det industrielle Arbejderspørgsmaal ved Emission af Papirpenge 1864—74«, samt giver en Fremstilling af »Kampen om Maximalarbejdstiden 1825—86«. — I det andet Afsnit erkendes det vel, at Associationsvæsnet i Nordamerika har en frodigere Jordbund end noget andet Sted; sagkyndige Folk antager, at af 100 Nordamerikanere er de 99 Medlem af en eller anden Forening; særlig Dannelsen af Fagforeninger er bleven støttet ved forskellige Momenter, om end andre (f. Ex. Race- og Nationalitetskonflikter) har været hindrende; — men i den seneste Tid trækker en mørk Sky mere og mere truende op: den ny industrielle Teknik; Arbejderne erstattes af Maskiner; de lærte Arbejdere af ulærte, og Arbejdsdelingen antager saadanne Dimensioner og Former, at det snart bliver umuligt at tale om Fag. Det